

Instrukcja w sprawie odprawiania mszy wieczornych na rozpoczęcie niedzieli i uroczystości obowiązujących

1. Kodeks Prawa Kanonicznego w kanonie 1248, a także statut 368 *I Synodu Diecezji Łomżyńskiej* ustalają, że obowiązek uczestniczenia we Mszy św. niedzielnej oraz innych dni świątecznych, określonych przez prawo, spełnia się albo w samym dniu świątecznym, albo wieczorem dnia poprzedniego. Tę zasadę stosowano w niektórych Kościołach partykularnych już wcześniej za zezwoleniem Stolicy Apostolskiej, a coraz częściej od posoborowej Instrukcji o Kulcie Tajemnicy Eucharystii z 1967 r. Wprowadzenie tej normy, najpierw w ograniczonym terytorialnie zakresie, a potem rozciągnięcie jej na cały Kościół, miało na celu ułatwienie wiernym świętowania dnia Pańskiego w zmienionych warunkach życia społecznego, gospodarczego i rodzinnego. Soboty wolne od pracy i związane z tym masowe wyjazdy poza miasto, zatrzymanie w niedzielę wielu ludzi w zakładach pracy ciągłej i w komunikacji, rozwój turystyki, niewystarczająca ilość kapłanów do obsługi licznych kościołów i kaplic, stworzyły nową sytuację dla duszpasterstwa dni świątecznych. W takich warunkach utrzymanie obowiązku Eucharystii niedzielnej, tylko w niedzielę narażało nieraz sporą część wiernych na straty duchowe, wynikające z opuszczenia Mszy świętej.
2. Wprowadzając tę praktykę, nawiązano do prastarej, sięgającej czasów apostoelskich, praktyki sprawowania Eucharystii niedzielnej w sobotę wieczorem, kiedy to, zgodnie z ówczesnym sposobem pomiarowania czasu, rozpoczynał się dzień Pański czyli niedziela. Rozpoczynanie nowego dnia liturgicznego wieczorem zachowało się, jak wiadomo, w kościelnej Liturgii Godzin aż do naszych czasów. W odnowionym po Soborze Oficjum dwa rodzaje dni liturgicznych: niedziele i uroczystości (sollemnitates) rozpoczynają się I nieszporami w dniu poprzedzającym. W ten sposób Kościół, który zresztą jeszcze w pierwszych wiekach przeniósł Mszę niedzielną na godziny poranne i przedpołudniowe, zachował pamiętkę pierwotnej praktyki.

3. Chociaż świętowanie niedzieli przez sprawowanie Eucharystii już w sobotę wieczorem nawiązuje do najstarszej praktyki chrześcijaństwa, to jednak stosowanie zasady kanonu 1248 nie może wprowadzić nieładu w praktykach religijnych wspólnot kościelnych i poszczególnych wiernych. Ta zasada ma służyć i zachowaniu charakteru dnia Pańskiego, w którym, jak mówi soborowa Konstytucja o Liturgii (art. 106), „wierni powinni się schodzić razem dla słuchania słowa Bożego i uczestniczenia w Eucharystii” i „który należy tak przedstawić i wpoić w pobożność wiernych, aby stał się również dniem radości i odpoczynku od pracy”. Zasadniczym czasem spełniania obowiązku udziału we Mszy św. musi pozostać nadal sam dzień świąteczny, choćby z tego względu, że umożliwiał on większości wiernych zejście się razem na Eucharystię i pozwala im przeżyć tajemnicę Wieczery Pańskiej i Pamiątkę Męki i Zmartwychwstania Chrystusa w atmosferze spokoju, radości i odpoczynku. Każdy wierny ma wprowadzić swobodę wyboru pory Mszy niedzielnej, winien jednak, jeśli to możliwe, wchodzić w liturgię «Mszy świątecznej w świątecznym nastroju szukając umocnienia więzi z całą wspólnotą kościelną i parafialną. Trzeba na to zwracać uwagę wiernych, informując o prawie dotyczącym obowiązku Mszy św.
4. Racje, dla których kanon 1248 obowiązuje w całym Kościele, istnieją również w naszym kraju, a nawet wzmacniają je nieprawidłowości życia społecznego i gospodarczego. Wielu wiernym trzeba ułatwić, a niektórym wprost umożliwić, udział w niedzielnej i świątecznej Liturgii. Dlatego, mając na uwadze przepisy Prawa Kanonicznego i kierując się troską o właściwy kształt duszpasterstwa dni świątecznych oraz jego owocność, ustala się następujące przepisy i wskazania:
- a) W kościołach, w których odprawia się codziennie Mszę wieczorną należy obowiązkowo w sobotę lub w przeddzień święta obowiązującego odprawiać wieczorem Mszę św. z niedzieli lub święta, zgodnie z kalendarzem liturgicznym.
 - b) W innych kościołach wprowadzenie Mszy niedzielnych i świątecznych wieczorem dnia poprzedzającego wymaga przemyślenia i duszpasterskiej roztropności.
 - c) Msza św. rozpoczynająca obchód niedzieli lub święta obowiązującego powinna być odprawiana wieczorem; najwcześniej o godz. 16.00 (17.00 — czasu letniego).

- Formularz Mszy św. dnia świątecznego, odprawianej w poprzedzający wieczór, z zasady bierze się z niedzieli lub uroczystości, obchodzonych w dniu następnym. Wyjątek stanowi przypadek, gdy w dniu poprzedzającym jest uroczystość posiadająca wyższą rangę od niedzieli lub uroczystości przypadających w niedzielę. Formularz mszalny z wigilii bierze się w przeddzień następujących uroczystości: Boże Narodzenie, Zesłanie Ducha Św., Narodzenie św. Jana Chrzciciela, Św. Apostołów Piotra i Pawła, Wniebowzięcie NMP.
 - Wierni, uczestniczący we Mszy św. odprawianej z okazji zawierania małżeństwa spełniają obowiązek udziału w Eucharystii niedzielnej. Formularz bierze się ze Mszy św. Obrzędowej, chyba że nie pozwalają na to przepisy liturgiczne.
 - We Mszy wieczornej w dzień poprzedzający niedzielę lub święto zawsze odmawia się Gloria (z wyjątkiem niedziel Adwentu i Wielkiego Postu) oraz Credo (z wyjątkiem Mszy obrzędowej), bierze się trzy czytania, głosi homilię, odmawia modlitwę wiernych i podaje się ogłoszenia duszpasterskie.
 - Wierni, którzy komunikowali rano mogą podczas tej Mszy św. przystąpić po raz drugi do Komunii Świętej (kan. 917 KPK).
 - Kolektę (tacę) zbiera się na cel wyznaczony na przypadającą niedzielę lub święto.
- d) W soboty i dni poprzedzające uroczystości obowiązujące należy zachować tradycyjne nabożeństwa majowe, czerwcowe i październikowe. Jeśli w kościele obchodzi się soboty Królowej Polski, nabożeństwa należy odprawiać przed Mszą św. z niedzieli, tak samo jak inne Msze z dnia liturgicznego przypadającego w sobotę.
- e) W przypadku wprowadzenia Mszy niedzielnych i świątecznych w poprzedzający wieczór, należy to uwidocznić w rozkładzie nabożeństw na tablicy ogłoszeń.
5. Dla uniknięcia niewłaściwego korzystania z nowej praktyki (co może wyrażać się w stałym uczestnictwie we Mszy św. w dzień poprzedzający np. z powodu wygodnictwa) należy w katechezie i przepowiadaniu nieustannie ukazywać istotę chrześcijańskiej niedzieli i sposób jej świętowania. Powyższe pouczenie i konkretne ustalenia dopomogą Duszpasterzom w radosnym przepowiadaniu paschal-

nego misterium Chrystusa, które najpełniej uobecnia się w niedzielnej i świątecznej Eucharystii.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ks. T. Śliwowski
Kancierz Kurii

+ Stanisław TChr
Biskup Łomżyński

Łomża, dnia 19 lutego 2008 r.
N. 272/B/2008

Instrukcja

o posługach duszpasterskich diakonów Wyższego Seminarium Duchownego im. Papieża Jana Pawła II w Łomży

1. Zgodnie z zaleceniami Dekretu Soboru Watykańskiego II *O formacji kapłańskiej*, dokumentu *Zasady formacji kapłańskiej w Polsce*, postanowieniami I Synodu Diecezji Łomżyńskiej (statut 53) i wskazaniami Biskupa Łomżyńskiego, Wyższe Seminarium Duchowne im. Papieża Jana Pawła II w Łomży, zwane dalej Seminarium, umożliwia spełnianie posług diakonom w wybranych parafiach diecezji.
2. Diakoni zobowiązani są do wypełnienia posług pastoralno-katechetycznych składających się z następujących etapów:
 - miesięczna posługa pastoralno-katechetyczna we wrześniu w wybranych parafiach diecezji;
 - udział w ćwiczeniach z teologii pastoralnej w wymiarze dwóch godzin tygodniowo w Seminarium;
 - posługa pastoralno-katechetyczna w okresie Wielkiego Postu w wymiarze pięciu trzydniowych pobyków w parafii.
3. W procesie kierowania diakonów na praktyki powinno się zachować właściwe kryteria doboru parafii. Należy zwrócić uwagę na poziom realizacji duszpasterstwa we wspólnocie parafialnej z uwzględnieniem dynamiki współpracy kapłańskiej, działania grup parafialnych, właściwego i wystarczającego zaangażowania w jej życie wiernych świeckich.